

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget er en uændret genfremsættelse af det forslag, der blev fremsat den 14. december 1983 (lovforslag nr. 119 i folketingsåret 1983-84, 1. samling). Justitsministerens fremsættelsestale er optrykt i Folketingstidende 1983-84, 1. samling, sp. 3679 ff. Det i 1983 fremsatte lovforslag bortfaldt som følge af folketingsvalget den 10. januar 1984.

Lovforslagets hovedformål er at sikre, at der i tilfælde af personskade og tab af forsørger fastsættes en erstatning, der i højere grad end hidtil giver dækning for det økonomiske tab, der er en følge af personskaden eller forsørgertabet.

Der findes i øjeblikket inden for den private erstatningsret ikke lovregler om udmålingen af erstatningen, hverken for personskade eller tab af forsørger. Den erstatning, der fastsættes, er alene udviklet gennem domstolenes praksis.

Den højeste erstatning, der i praksis ydes i tilfælde af fuldstændigt tab af erhvervsevnen, udgør 450.000 kr., og for tab af forsørger udgør erstatningen ca. 225.000 kr. Disse beløb vil ofte ikke give en fuld rimelig dækning for erhvervsevnetabet eller forsørgertabet. Det skal i den forbindelse fremhæves, at erstatningen for erhvervsevnetab skal træde i stedet for skadelidtes manglende erhvervsindtægt gennem resten af livet.

For arbejdsskaders vedkommende findes særlige erstatningsregler i arbejdsskadeforsikringsloven. Efter disse regler ydes erstatninger, der i mange tilfælde er mere end dobbelt så store som erstatningerne i den private erstatningsret. I andre vesteuropæiske lande, herunder de øvrige nordiske lande, ydes væsentligt større erstatninger end i Danmark.

Gennem lovforslaget tilstræbes en væsentlig forhøjelse af erstatningerne i den private erstatningsret, især for de alvorligst tilskadekomne. Herved bliver der bedre overensstemmelse mellem erstatningerne i den private erstatningsret og erstatningerne efter arbejdsskadeforsikringsloven, og de erstatninger, der ydes i Danmark, vil blive bragt

i bedre overensstemmelse med erstatningerne i de øvrige vesteuropæiske lande.

Lovforslaget indeholder i øvrigt regler om skadevolderens erstatningsansvar i tilfælde, hvor skadelidtes tab er dækket af forsikring. Disse regler afløser forsikringsaftalelovens § 25, hvorefter der er mulighed for lempelse af skadevolderens ansvar, hvis skadelidtes tab er dækket af en forsikring.

I modsætning til, hvad der gælder i de andre nordiske lande, er der ikke i erstatningsretten en almindelig adgang til at lempe skadevolderens ansvar. Forslaget indeholder på denne baggrund regler om, at der skal være adgang til at lempe et erstatningsansvar, der er særligt tyngende, og til i særlige tilfælde at se helt eller delvis bort fra skadelidtes medvirken til skaden. Endvidere foreslås der en almindelig regel om adgang til at lempe arbejdstageres ansvar.

Endelig indeholder forslaget regler om den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden mellem flere solidarisk erstatningsansvarlige.

2. Erstatningslovudvalgets betænkninger

Lovforslaget bygger på tre betænkninger afgivet af justitsministeriets erstatningslovudvalg.

Udvalget blev nedsat i 1966 med den opgave i samarbejde med tilsvarende udvalg i de øvrige nordiske lande at overveje og eventuelt fremsætte forslag til nye bestemmelser om erstatning for tab ved personskade og tab af forsørger. Udvalget var et led i det nordiske samarbejde på erstatningsrettens område, der blev indledt i 1946, og som havde ført til afgivelse af 5 betænkninger. De betænkninger, der var afgivet, var »Nordisk lovgivning om erstatningsansvar, betænkning afgivet af Henry Ussing (1950)«, betænkning nr. 179/1957 om erstatning for skader forvoldt ved motorkøretøjer og om tvungen ansvarsforsikring til dækning af skaderne, betænkning nr. 214/1959 om statens og kommunernes erstatningsansvar, betænkning nr. 215/1959 om ændring af lov nr. 129 af 15. april 1930 om forsikringsaftaler samt betænkning nr. 352/1964 om arbejdsgiveres erstatningsansvar for ansattes skadegørende handlinger m.v.